

# Tarihin Faydalandığı Bilim Dalları

## 1. Coğrafya

Her tarihi olay belli bir coğrafi mekanda meydana gelir. Tarihi olayların oluşumu esnasında iklim, yeryüzü şekilleri, ekonomik faaliyetler, konum vb. coğrafi faktörler etkili olabilmektedir. Bu faktörlerin bilinmesi tarihi olayın tüm yönlerinin aydınlatılmasına büyük ölçüde katkı sağlamaktadır.



## 2.Arkeoloji

- Arkeoloji kazı bilimidir.Özellikle yazılı kaynakların olmadığı dönemlerin aydınlatılması açısından önemlidir.Arkeoloji ,yalnızca toprak altındaki buluntuları konu edinen bir bilim dalı değildir.Günümüzde denizaltında yapılan araştırmalar sonucunda da eski uygarlıklar ile ilgili birçok tarihi buluntu elde edilebilmektedir.



# 3. Antropoloji

- İnsan ırklarını inceleyen bilim dalıdır. İnsanın iskelet, kafatası gibi fiziki yapısını araştıran antropoloji, insanlık tarihinin en eski dönemlerinin aydınlatılmasında yardımcı olur. Antropolojinin bir dalı olan sosyal antropoloji ise toplumların kültürlerinin başlangıcından günümüze kadar olan gelişmelerini inceler.



# 4.Etnoğrafya

- Bu bilim,toplumların yaşayış,gelenek,örf ve adetlerini inceler.Bu incelemeler sonunda etnoğrafyanın ortaya çıkardığı bilgiler,tarihi belgelerin az olduğu durumlarda büyük önem taşır.



# 5.Hukuk

- Toplu halde yaşayan insanların birbirleriyle ve devletle ilişkilerini dŸzenleyen kurallara denir.Bir topluma ait hukuk kurallarıyla o toplumun iktisadi,siyasi,kŸltŸrel yapısıyla ilgili bilgiler elde edilebilir.Hukuk ile tarih ilişkisi insanlığın var oluşundan beri devam etmektedir.



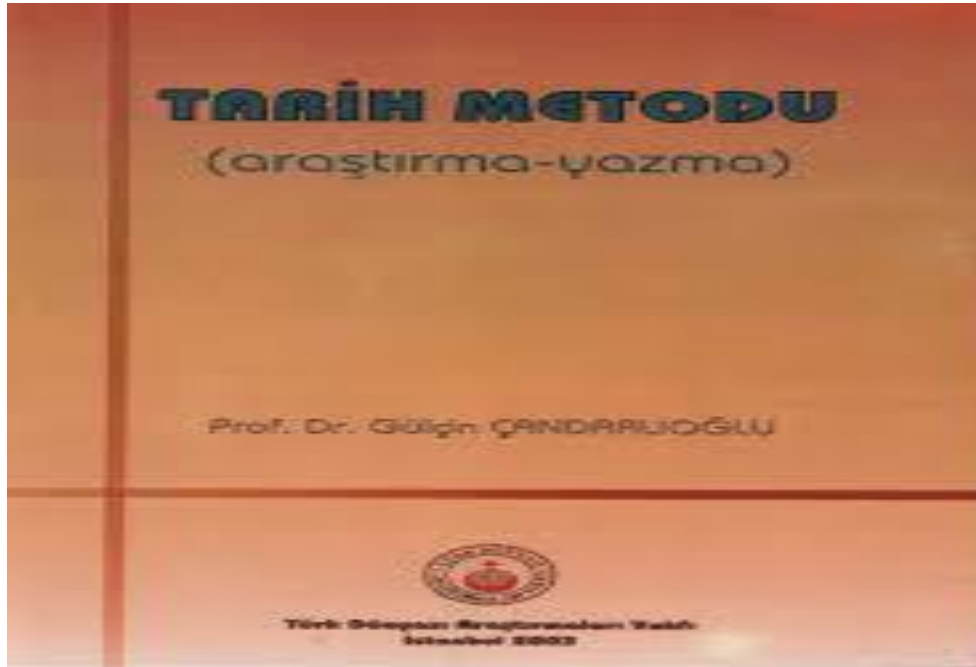
# 6.Kronoloji

- Kronoloji zaman bilimidir.Tarihi bir olay için zaman önemli bir unsurdur.Olayların meydana geldiği tarihin bilinmesi olaylar arasında neden sonuç ilişkisi kurulmasına yardımcı olur.Tarihi olayların zamanının belirlenmesinde ve sıralanmasında tarih bilimi kronolojiden faydalanır.



# 7.Edebiyat

- Edebiyat duygu ve düşünceleri söz veya yazı ile etkili bir biçimde anlatma sanatıdır.Tarih boyunca meydana gelmiş önemli olaylar edebiyata konu olmuş bu olayların aktarılmasında edebiyat önemli bir rol oynamıştır.



# 8.Felsefe

- Felsefe,akıl ve mantık ilkelerine uygun düşünmeyi esas alan bir bilimdir.Bu bilim öncelikle varlık,bilgi ve ahlakla ilgilidir.Felsefenin tarihi olayları değerlendiren kolu ise tarih felsefesi dir.Olayların doğru tahlili ancak o devrin felsefesinin bilinmesiyle mümkün olur.





# 9.Paleografi

- Eski yazıların okunmasını sağlayan, bu yazıların tür ve şekillerini inceleyen bilim dalıdır. Bir toplumun dilini bilmek tarihi araştırmalar için yeterli değildir. Dille birlikte kullanılan yazının da bilinmesi gerekir. Örneğin, Mısır tarihi incelenirken hiyeroglif; Orta Asya Türk tarihi incelenirken Orhun, Uygur ve Çin alfabeleri bilinmelidir.



# 10.Epigrafi

- Epigrafi,anıtlar üzerindeki kitabeleri ve yazıları inceleyen bilim dalıdır.Filoloji ve paleografi bilimleri ile iş birliği içerisinde çalışır.Anıtlar üzerindeki kitabeler ait olduğu dönem hakkında önemli bilgiler verir.Örneğin;Asur ve Urartu hükümdarları saltanatları boyunca zaferleri ve yaptıkları işleri kronolojik olarak kitabeleştirmişlerdir.



# 11.Sosyoloji

- Sosyoloji genel olarak toplumu inceleyen bir bilim dalıdır.Toplumsal olayların bağılı olduğu genel kuralları,toplumların oluşturdukları kurum ve kuruluşların insan ve toplum yaşamına etkilerini inceleyerek tarih bilimine yardımcı olur.



# 12.Filoloji

- Filoloji,dünyada var olmuş ve var olan dilleri inceler.Diller arasındaki akrabalık bağlarını,sözcük alışverişini arttırır.Göç hareketlerinin açıklanmasında,toplulukların yakınlık derecelerini ortaya koymada tarih bilimine yardımcı olur.





# 14.Nümizmatik

- Nümizmatik para bilimidir.Nümizmatik eski paraları inceler.Bu paraların ait oldukları medeniyetlerle ilgili bilgi edinilmesinde tarih bilimine yardımcı olur.Para üzerinde yer alan bazı yazılar,devlet,hükümdar,devletin mali gücü gibi konularda tarihçeye önemli ipuçları verebilir.



# 15. İstatistik

- İstatistik, belirli bir amaç için veri toplama, tablo ve grafiklerle özetleme, sonuçları yorumlama, özellikler arasındaki ilişkiyi araştırma, çeşitli konularda geleceğe ilişkin tahmin yapma ilkelerini kapsayan bir bilimdir.

## BİLİM DALLARI

• Bilim dalları TÜBİTAK tarafından Frascati Kılavuzu'na (2002) dayanılarak şu şekilde sınıflandırılmaktadır.

Doğa Bilimleri	Mühendislik ve Teknoloji	Tıbbi Bilimler	Tarımsal Bilimler	Sosyal Bilimler	Beşeri Bilimler
.Matematik .OC .Bilgisayar Bilimleri .Fizik Bilimleri .Kimya Bilimleri .Dünya ve Hıçkılı Bilimleri .Çevre Bilimleri .Biyoloji Bilimleri .Genetik	.İnşaat Mühendisliği .Elektrik Mühendisliği .Elektronik .Diğer Mühendislik Bilimleri	.Temel Tıp .Klinik Tıp .Sağlık Bilimleri	.Tarım .Ormancilık .Balıkçılık ve İlgili Bilimler .Veterinerlik	.Psikoloji .Ekonomi .Eğitim Bilimleri .Diğer Sosyal Bilimler	.Tarih .Diğer Beşeri Bilimler

# 16.Ekoloji

- Ekoloji, canlıların birbirleri ve çevreleriyle ilişkilerini inceleyen ve doğanın korunmasına yönelik çalışmalar yapan bir bilim dalıdır. İnsanın üretim ve tüketim faaliyetlerinin doğanın dengesini bozması bu bilimin doğmasına neden olmuştur.





# 17.Kimya

- Ele geçen eserlerin hangi döneme ait olduğunun belirlenmesinde kimya bilimi,tarihe yardımcı olur.Kimyada kullanılan karbon 14 metoduyla,tarihi buluntuların madde yapısı incelenerek ait oldukları dönem belirlenmeye çalışılır.



# 18.Sanat Tarihi

Sanat tarihi kısmen arkeolojinin de metotlarını kullanarak son zamanlarda gelişme göstermiş bir bilim dalıdır.Sanat tarihi bir sanat eserinin sanatçısını ve sanatsal değerini,toplumun sanata karşı bakış açısını belirlemeye çalışır.



# 19.Heraldik

Heraldik armaları inceleyen bilim dalıdır.Armalar da tarihin aydınlatılmasında önemli rol oynadığı için heraldik,tarihin faydalandığı bilim dallarından biri kabul edilmektedir.



# Slaytı Hazırlayan

Beyza Ünal

9/E 1071